

ଧନୁଶ୍ରୀ

Dhanushree

କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର
ବରଗଡ଼

ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଓ ଚୈତନ୍ୟ ଚିକିତ୍ସାଳୟ
ଭୁବନେଶ୍ୱର

Krishi Vigyan Kendra
Bargarh
Odisha University of
Agriculture & Technology
Bhubaneswar

ଷଷ୍ଠଦଶ ବର୍ଷ

ଅପ୍ରିଲ ୨୦୨୨-ମାର୍ଚ୍ଚ ୨୦୨୩

ପ୍ରଥମ ସଂଖ୍ୟା

ବରିଷ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଓ ମୁଖ୍ୟ ଜ୍ଞ ବାର୍ତ୍ତା

ବିଭିନ୍ନ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରର ଉତ୍ପାଦନ ବଢ଼ାଇବା ସହ ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀର ବିକ୍ରି ଓ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୁତିର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଅଛି । ଏହି ପରିପେକ୍ଷାରେ ଆମେ ସମସ୍ତେ ବଜାରର ଚାହିଦାକୁ ଆଖିରେ ରଖି କୃଷି ଓ ଆନୁସଂଗିକ ଚାଷକୁ ବଢ଼ାଇବା । ବିଶେଷ କରି ଯାହାର ଅମଳକୁ ସାଇତି ରଖିବାର ସହ ବାହାର ବଜାରକୁ ପଠାଇଦେବ, ସେହିପରି ଚାଷର ପରିଚାଳନା କରିବା । ଆମ ଜିଲ୍ଲାର ଚାଷୀମାନେ ବର୍ଷର ବାର ମାସରେ ୧୨ ଟି ପ୍ରକାରର ଉତ୍ପାଦନ କରି ବିକ୍ରି କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିବେ ବୋଲି ମୋର ଆଶା ଓ ବିଶ୍ୱାସ ।

ନୃସିଂହ ଚନ୍ଦ୍ରା ଦାଠିକ

ଜୈବଦୃଢ଼ କନ୍ଦମୂଳ (Biofortified) ବିଷମର ଅଗ୍ରଣୀ କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ

ପୃଷ୍ଠି ନିରାପତ୍ତା ପାଇଁ ଆଜିକାଲି ବିଭିନ୍ନ ଶସ୍ୟ ଓ ପନିପରିବା ଚାଷରେ ଜୈବ ଦୃଢ଼ ବିଷମର ବ୍ୟବହାରର ପ୍ରଚାର ଓ ପ୍ରସାର ଉପରେ ବିଶେଷ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରାଯାଉଅଛି । ଏଥି ପାଇଁ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ବରଗଡ଼ ତରଫରୁ ଅଧିକ ଭିଟାମିନ-କ ଯୁକ୍ତ (୧୪ ମି.ଗ୍ରା./୧୦୦ଗ୍ରା) କନ୍ଦମୂଳ ବିଷମ "ଭୁସୋନା"ର ଅଗ୍ରଣୀ କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ତୁମାଳପାଲି, ବଉଳସିଂହା, ଅଇଁଠାପାଲୁ ଗ୍ରାମର ୧୦ ଜଣ ମହିଳା ଚାଷୀଙ୍କୁ ଉପରୋକ୍ତ ବିଷମର ଲତା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଯାହାକି ସେମାନେ ୬୦ ସେ.ମି X ୨୦ ସେ.ମି. ବ୍ୟବଧାନରେ ଲଗାଇଥିଲେ । ଏଥିରୁ ସେମାନେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୧୮୪ କିଣ୍ଟାଳ ଅମଳ ପାଇପାରିଥିଲେ ଯାହାକି ପାରମ୍ପରିକ ପଦ୍ଧତି ଅପେକ୍ଷା ୫୭.୨% ଅଧିକ ଥିଲା । ଯଦିଓ ଏହା ସ୍ୱାଦ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେଖା କନ୍ଦମୂଳ ଅପେକ୍ଷା କମ୍ ମିଠା ଲାଗୁଥିଲା କିନ୍ତୁ ଉଚ୍ଚ ଖାଦ୍ୟପ୍ରାଣ ଓ ଅମଳ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଏହାକୁ ଅଧିକ ଚାଷା କରିବା ପାଇଁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ।

ତରତୁଳ ଚାଷ ରୋପଣ ପଦ୍ଧତି ର ସଫଳ କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ

ଆମ ଜିଲ୍ଲାରେ ଚାଷୀମାନେ ସାଧାରଣତଃ ତରତୁଳ ଚାଷ ସିଧାସଳଖ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଞ୍ଜି ପୋତି ଚାଷ କରିଥାନ୍ତି ଯଦ୍ୱାରା ଅଧିକ ମଞ୍ଜି ଦରକାର ହୋଇଥାଏ । ସିଧାସଳଖ ମୁଖ୍ୟ ଜମିରେ ଅଧିକ ଜାଗାରେ ମଞ୍ଜିରୁ ହେଉଥିବା ଚାଷ ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରାରମ୍ଭ ଅବସ୍ଥାରେ କମ୍ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଯୋଗୁଁ ଅମଳ ମଧ୍ୟ କମିଥାଏ । ଏହାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ତରଫରୁ ପଲିଥିନ ବ୍ୟାଗରେ ତରତୁଳର ମଞ୍ଜିରୁ ଚାଷ କରାଯାଇଥିଲା । ଏଥିପାଇଁ ଚଣ୍ଡିପାଲି, ଉମରାଦ, ସୁକୁଡ଼ା ଗ୍ରାମର ୧୦ଜଣ ମହିଳାଚାଷୀଙ୍କୁ ପଲିଥିନ ବ୍ୟାଗରେ ମାଟି, ବାଲି ଓ ଖତ ୧:୧:୧ ଅନୁପାତରେ ମିଶାଯାଇ ତା ପରେ ମଞ୍ଜି ଲଗାଇବା ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏଥିରୁ ହେଉଥିବା ୧୨ ଦିନିଆ ଚାଷକୁ ତରତୁଳ ଚାଷ କରି ଚାଷୀମାନେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୩୫୩.୪ କି. ଅମଳ ପାଇବା ସମୟରେ ସିଧାସଳଖ ମଞ୍ଜିରୁ ସେମାନେ ମାତ୍ର ୩୧୪.୫ କି. ଅମଳ ପାଇଥିଲେ । ଏହି ପଦ୍ଧତିରେ ଚାଷରୁ ଅଧିକ ଅମଳ ଦେଖି ବହୁତ ଚାଷୀ ଏହିପରି କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ।

ତରତୁଳ ଚାଷ କରି ଚାଷୀମାନେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୩୫୩.୪ କି. ଅମଳ ପାଇବା ସମୟରେ ସିଧାସଳଖ ମଞ୍ଜିରୁ ସେମାନେ ମାତ୍ର ୩୧୪.୫ କି. ଅମଳ ପାଇଥିଲେ । ଏହି ପଦ୍ଧତିରେ ଚାଷରୁ ଅଧିକ ଅମଳ ଦେଖି ବହୁତ ଚାଷୀ ଏହିପରି କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ।

ଉତ୍କଳ କିସମ ଗହମର କ୍ଷେତ୍ର ପରୀକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ଦିନକୁ ଦିନ ଲୋକମାନଙ୍କର ଭାତ ପରିବର୍ତ୍ତେ ରୁଟିର ଚାହିଦା ବହୁଥିବାରୁ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର, ବରଗଡ଼ ଦ୍ଵାରା ଚାଷୀ ମାନଙ୍କ ଜମିରେ ଗହମର ଉତ୍କଳ କିସମ ଦୁଇଟିର କ୍ଷେତ୍ର ପରୀକ୍ଷଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଏଥିପାଇଁ ଲୁତୁପାଲି, ନୁଆଗଡ଼, ବନହୋରପାଲି ଗ୍ରାମର ୭ ଜଣ ଚାଷୀଙ୍କୁ (RVW 4106 ଓ CG 1023) ୨ଟି କିସମର ଗହମ ବିହନ ଯୋଗାଇଦିଆଯାଇଥିଲା । ସମୟାନୁଯାୟୀ କ୍ଷେତ୍ର ପରିଦର୍ଶନ କରି ସମନ୍ୱିତ ଖତସାର ଓ ରୋଗ ପୋକ ପରିଚାଳନା ଉପରେ ପରାମର୍ଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଗହମ ଚାଷକରି ଚାଷୀମାନେ ନିଜ ପାରମ୍ପରିକ କିସମରୁ ହେକ୍ଟର ପିଛା ୧୯.୯ କି. ଅମଳ କରିଥିବା ସମୟରେ RVW 4106 କିସମରୁ ୨୯.୫ କି. ଓ CG 1023 କିସମରୁ ୨୧.୮ କି. ଅମଳ ପାଇଥିଲେ । ତେଣୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଚାଷୀମାନେ ଆଗାମୀ ରବି ଋତୁରେ RVW 4106 କିସମର ଗହମ ଚାଷକରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି ।

ଚିନାବାଦାମର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଫସଲ ରୂପେ ହରଡ଼ ଓ ମାଣ୍ଡିଆର ସଫଳ କ୍ଷେତ୍ର ପରୀକ୍ଷଣ

ଚାଷରୁ ଅଧିକ ଲାଭ ପାଇବା ପାଇଁ ମୁଖ୍ୟ ଫସଲ ମଧ୍ୟରେ ସଠିକ୍ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଫସଲ ଚୟନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି । ଏଥିପାଇଁ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର, ବରଗଡ଼ ଦ୍ଵାରା କ୍ଷେତ୍ର ପରୀକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ବାୟୋନବାହାଳ, ଆଲିପୁରରେ ୭ ଜଣ ଚାଷିଙ୍କ ଜମିରେ କେବଳ ଚିନାବାଦାମ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଚିନାବାଦାମ ଓ ହରଡ଼ (୬ ଧାଡ଼ି + ୨ ଧାଡ଼ି) ଏବଂ ଚିନାବାଦାମ ଓ ମାଣ୍ଡିଆ (୨ ଧାଡ଼ି + ୧ ଧାଡ଼ି) ରେ ଲଗାଯାଇଥିଲା । ଏହା କରି ଚାଷୀ ମାନେ କେବଳ ଚିନାବାଦାମ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୯.୨ କି. ଅମଳ ପାଇଥିବା ସମୟରେ ଚିନାବାଦାମ ଓ ରାହାଡ଼ି ରୁ ଯଥାକ୍ରମେ ୮.୫ କି. ଓ ୫.୫ କି. ଅମଳ ପାଇଥିବା ବେଳେ ଚିନାବାଦାମ ଓ ମାଣ୍ଡିଆ ରୁ ଯଥାକ୍ରମେ ୫.୮ କି. ଓ ୨.୫ କି. ମାଣ୍ଡିଆ ପାଇଥିଲେ । ଏଥିରୁ ସେମାନେ ଚିନାବାଦାମ ଓ ରାହାଡ଼ି ଚାଷରୁ ସର୍ବାଧିକ ୪୬୫୦୦ ଟଙ୍କା ଲାଭ ପାଇଥିବାରୁ ଚିନାବାଦାମ ସହିତ ରାହାଡ଼ି କରି ଅଧିକ ଲାଭବାନ ହେବାପାଇଁ ଆଶା ପୋଷଣ କରିଛନ୍ତି ।

ଓ ୨.୫ କି. ମାଣ୍ଡିଆ ପାଇଥିଲେ । ଏଥିରୁ ସେମାନେ ଚିନାବାଦାମ ଓ ରାହାଡ଼ି ଚାଷରୁ ସର୍ବାଧିକ ୪୬୫୦୦ ଟଙ୍କା ଲାଭ ପାଇଥିବାରୁ ଚିନାବାଦାମ ସହିତ ରାହାଡ଼ି କରି ଅଧିକ ଲାଭବାନ ହେବାପାଇଁ ଆଶା ପୋଷଣ କରିଛନ୍ତି ।

ବିଲାଟି ବାଇଗଣରେ ଜୀବାଣୁ ଜନିତ ଝାଉଁଳା ରୋଗର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ

ତମାଟୋରେ ଝାଉଁଳା ରୋଗ ଏକ ମୁଖ୍ୟ ସମସ୍ୟା । ଏହାର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର, ବରଗଡ଼ ତରଫରୁ ଦେଡୁଆଁ, ବାଲିଝୁରା ଗ୍ରାମରେ ଅଗ୍ରଣୀ କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରାଯାଇଥିଲା । ଏଥିରେ ୧୦ ଜଣ ଚାଷୀଙ୍କୁ ପ୍ରଥମେ ରୋଜବାର ୭ ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ବିଲ୍ଡିଂ ପାଉଁର ଓ ତୁନ ଦ୍ଵାରା ମାଟି ବିଶୋଧନ, ଲଗାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଚାରା ବିଶୋଧନ ଏବଂ ରୋଜବାର ୨୦ ଦିନ ପରେ ୧୦ ଦିନ ଅନ୍ତରାଳରେ ୩ ଥର (Copper Oxychloride) ଦ୍ଵାରା ମାଟିକୁ ଭିଜାଯାଇଥିଲା । ଏହା କରିବା ଦ୍ଵାରା ଝାଉଁଳା ଜନିତ ରକ୍ତ ମୃତହାର ୧୭.୨୪% ରୁ ୩.୫୯% କି. ହୋଇଥିବାବେଳେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୧୯୮.୩୨ କି. ଅମଳ ମିଳିଥିଲା ଯାହାକି ପାରମ୍ପରିକ ପଦ୍ଧତି ଅପେକ୍ଷା ୫୪.୬% ଅଧିକ ଥିଲା ।

୪ ଥର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ଫଳରେ ଚାଷୀ ମାନେ ପାରମ୍ପରିକ ପଦ୍ଧତିରେ ୧୫୯.୩୨ କି. ଅମଳ ପାଇଥିବା ବେଳେ ଜୈବିକ ପଦ୍ଧତିରେ ୨୫୩.୨୫ କି. ଅମଳ ପାଇଥିଲେ । ଏହି ପଦ୍ଧତିରେ କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚ ଓ ଅଧିକ ଅମଳ ପାଇଥିବାରୁ ଚାଷୀମାନେ ଜୈବିକ ପଦ୍ଧତିରେ ପୋକ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଅଧିକ ଭିଡ଼ିଛନ୍ତି ।

ଜୈବିକ ପଦ୍ଧତିରେ ବାଇଗଣରେ ସମନ୍ୱିତ ପୋକ ପରିଚାଳନା :

ପରିପରିବା ମଧ୍ୟରେ ବରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାରେ ବହୁଳ ଭାବରେ ବାଇଗଣ ଚାଷ ହୋଇଥାଏ । ମାତ୍ର ବାଇଗଣର ରୋଗପୋକ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ ପାଇଁ ଚାଷୀ ମାନଙ୍କୁ ରାସାୟନିକ ଔଷଧରେ ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ଏହାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ତରଫରୁ ଲେବିଡ଼ି, ସୁଣା ଗ୍ରାମରେ ବାଇଗଣର ସମନ୍ୱିତ ପୋକ ପରିଚାଳନା ଉପରେ ଅଗ୍ରଣୀ କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏଥିରେ ୧୦ ଜଣ ଚାଷୀଙ୍କୁ ମାଟିରେ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ପାଇଁ ଏକର ପିଛା ୨୦୦ କେ.ଜି. ନିମ୍ନ ପିଡ଼ିଆ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହା ସହିତ ଜମିରେ ପୋକ ମାନଙ୍କୁ ଆକର୍ଷଣ କରିବା ପାଇଁ ସଙ୍କ ଆକର୍ଷକ ଯତ୍ନ ବସାଯାଇଥିଲା । ଏହାଛଡ଼ା ଜମିରେ ନିମ୍ନ ମଞ୍ଜିରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଋଷ ୪ ଥର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ଫଳରେ ଚାଷୀ ମାନେ ପାରମ୍ପରିକ ପଦ୍ଧତିରେ ୧୫୯.୩୨ କି. ଅମଳ ପାଇଥିବା ବେଳେ ଜୈବିକ ପଦ୍ଧତିରେ ୨୫୩.୨୫ କି. ଅମଳ ପାଇଥିଲେ । ଏହି ପଦ୍ଧତିରେ କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚ ଓ ଅଧିକ ଅମଳ ପାଇଥିବାରୁ ଚାଷୀମାନେ ଜୈବିକ ପଦ୍ଧତିରେ ପୋକ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଅଧିକ ଭିଡ଼ିଛନ୍ତି ।

ଲଙ୍କାର ପତ୍ରମୋଟା ରୋଗ ନିରୋଧକ କିସମର କ୍ଷେତ୍ର ପରୀକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ବରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାରେ ଚାଷୀମାନେ ଲଙ୍କା ଚାଷ କରି ଉଚ୍ଚ ଲଙ୍କା ଓ ଶୁଖିଲା ଲଙ୍କା ବିକ୍ରୀ କରି ବେଶ୍ ଦୁଇପଇସା ରୋଜଗାର କରିଥାନ୍ତି । ମାତ୍ର ଦେଶୀ ଲଙ୍କା ରେ ପତ୍ରମୋଟା ରୋଗ ଯୋଗୁଁ ଗଛ ଦୁର୍ବଳ ହେବା ସହିତ ଅମଳ କମିଥାଏ । ଏହାର ନିରାକରଣ ନିମନ୍ତେ କ୍ଷେତ୍ର ପରୀକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଦେଡୁଆଁ ଓ ପାତ୍ରପାଲି ଗ୍ରାମରେ ୭ ଜଣ ଚାଷୀଙ୍କୁ ଦୁଇଟି ପତ୍ରମୋଟା ନିରୋଧକ କିସମ ଆର୍କା ଡେକସ୍ଵା ଓ କାଶୀ ଆଭାର ଚାରା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏଥିରୁ ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ ୪୫ ଦିନ ପରେ ମୋଟା ପତ୍ରର ସଂଖ୍ୟା ଦେଶୀ କିସମରେ ୧୨.୩ ହୋଇଥିବା ସମୟରେ ଆର୍କା ଡେକସ୍ଵା କିସମରେ ୧.୫୩ ଓ କାଶୀ ଆଭାର କିସମରେ ୨.୪୫ ଥିଲା । ଏହା ଛଡ଼ା ଚାଷୀ ମାନେ ଦେଶୀ କିସମରେ ହେକ୍ଟର ପିଛା ଶୁଖିଲା ଲଙ୍କା ୧୪.୫ କି. ଅମଳ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ଆର୍କା ଡେକସ୍ଵା ୧୫.୩୨ କି. ଓ କାଶୀ ଆଭାର ୧୨.୫ କି. ଅମଳ ହୋଇଥିଲା । ଏଣୁ ଦୁଇଟି କିସମରୁ ଆର୍କା ଡେକସ୍ଵାରେ ମୋଟା ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା କମ୍ ଓ ଅମଳ ଅଧିକ ମିଳୁଥିବାରୁ ଚାଷୀମାନେ ଉକ୍ତ କିସମଟିକୁ ଅଧିକ ପସନ୍ଦ କରିଛନ୍ତି ।

ବୁଣାଧାନରେ ହଳଦିଆ କାଣ୍ଡବିହା ପୋକର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ନିମନ୍ତେ କ୍ଷେତ୍ର ପରୀକ୍ଷଣ

ବରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାରେ ପ୍ରମୁଖ ଫସଲ ଧାନରେ ହଳଦିଆ କାଣ୍ଡ ବିହା ପୋକ ଏକ ମୁଖ୍ୟ ସମସ୍ୟା । ଏହାର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର, ବରଗଡ଼ ତରଫରୁ ନଳାଚୁଆଁ ଓ ଦେବାହାଲ ଗ୍ରାମରେ କ୍ଷେତ୍ର ପରୀକ୍ଷଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ପାଇଁ ଚାଷୀ ମାନେ କେବଳ ଏକର ପ୍ରତି ୫ କେ.ଜି. ଫୋରେଟ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ବେଳେ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ତରଫରୁ ଗୋଟିଏ ପରୀକ୍ଷଣରେ ମଞ୍ଜି ବିଶୋଧନ ସହ ବୁଣିବାର ୪୫ ଓ ୬୦ ଦିନରେ Flubendiamide 19.92% ଓ Thiachloprid 19.92% ୨୪୦ ଝଢ଼ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୩୦୦ ମି.ଲି. ସିଂଚନ କରାଯିବା ସହ ଅନ୍ୟ ପରୀକ୍ଷଣରେ ମଞ୍ଜି ବିଶୋଧନ ସହ Spinetoram 5.66% ଓ Methoxyfenozide 30% ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୩୬୫ ମି.ଲି. ସିଂଚନ କରାଯାଇଥିଲା ଏଥିରୁ ଚାଷୀ ମାନଙ୍କର ନିଜସ୍ୱ ପଦ୍ଧତିରେ ବର୍ଗା. ମି. ପ୍ରତି ମାଲ ମଞ୍ଜ ପତ୍ର ୧୩.୬୦ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ପ୍ରଥମ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ପରୀକ୍ଷଣରେ ଯଥାକ୍ରମେ ୩.୬୧ ଓ ୫.୯୫ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ତଦନୁଯାୟୀ ହେକ୍ଟର ପିଛା ୨୩.୭୮ କି. ୩୪.୨୩ କି. ଓ ୩୨.୪୫ କି. ଅମଳ ମିଳିଥିଲା । ଏହାକୁ ଦେଖି ହଳଦିଆ କାଣ୍ଡବିହା ପୋକର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ Flubendiamide 19.92% ଓ Thiachloprid 19.92% ଔଷଧ କୁ ଚାଷୀମାନେ ବେଶ୍ ପସନ୍ଦ କରିଛନ୍ତି ।

ଆଳୁ ଚାଷ ନିମନ୍ତେ ଲଗାଇବାର ସଠିକ ସମୟ ଉପରେ କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ

ବର୍ଷସାରା ସବୁ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆଳୁର ଚାହିଦା ରହିଥାଏ । ତେଣୁ ଆଳୁ ଚାଷରୁ ଅଧିକ ଅମଳ ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ଲଗାଇବାର ଉପଯୁକ୍ତ ସମୟର ଚୟନ ଉପରେ ଅଗ୍ରଣୀ କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଇଥିଲା ଏଥିରୁ ନଳାଚୁଆଁ, ତଳା ଓ ବରଗାଁର ପ୍ରାୟ ୧୦ ଜଣ ମହିଳାଚାଷୀଙ୍କୁ ଡିସେମ୍ବର ୧୫ ପରବର୍ତ୍ତେ ନଭେମ୍ବର ୧୫ ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ଆଳୁର କନ୍ଦ ଯୋଗାଇ ଦିଆ ଯାଇଥିଲା । ଏଥିପାଇଁ ୪୦-୫୦ ଗ୍ରାମର ଆଳୁ କନ୍ଦକୁ ୪୫ X୭୫ ସେ.ମି. ବ୍ୟବଧାନରେ ଖତ ଓ ସାର ଦିଆଯାଇ ଲଗାଯାଇଥିଲା । ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁଯାୟୀ ସମନ୍ୱିତ ସାର ଓ ରୋଗ ପୋକ ପରିଚାଳନା କରାଯାଇଥିଲା । ଏଥିରୁ ଚାଷୀମାନେ ହେକ୍ଟର ପିଛା ୨୩୪.୨ କି. ଅମଳ ପାଇଥିଲେ ଯାହାକି ପୂର୍ବ ଅପେକ୍ଷା ୨୮% ଅଧିକ ଥିଲା । ଏହାକୁ ଦେଖି ଚାଷୀମାନେ ନଭେମ୍ବର ମାସର ମଧ୍ୟଭାଗ ପୂର୍ବରୁ ଆଳୁ ଲଗାଇବାର ସଠିକ ସମୟ ବୋଲି ଉପଲକ୍ଷ କରିପାରିଛନ୍ତି ।

ଡାଲି ଜାତୀୟ ବିହନ ଉତ୍ପାଦନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ପ୍ରାମାଣିକ ବିହନ ଉତ୍ପାଦନ

କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର, ବରଗଡ଼ ତରଫରୁ ଡାଲି ଜାତୀୟ ବିହନ ଉତ୍ପାଦନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ୨୦୧୬ ମସିହା ଠାରୁ ଚାଲି ଆସୁଅଛି । ବଜାରରେ ହରଡ଼ ଓ ମୁଗ ଚାହିଦା ଥିବାରୁ ଚଳିତ ବର୍ଷ ବିହନ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଖରିଫ ଋତୁରେ ହରଡ଼ ଓ ଋତି ଋତୁରେ ମୁଗ ନିଆଯାଇଅଛି । ଏଥିରେ ହରଡ଼ ଅମରାବତୀ (LRG-52) କିସମର ବିହନ ୪୦୦ କି.ଗ୍ରା. ଏବଂ ମୁଗ IPM-205-7 (ଭିରାଟ) କିସମର ବିହନ ୨୫୦ କି.ଗ୍ରା ଚାଷୀ ମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ହରଡ଼ର ଏହି କିସମଟି ୧୮୦ ଦିନ ଅବଧି ବିଶିଷ୍ଟ । ଏହାର ଛୁଇଁ ଗାଡ଼ ଲାଲ ରଙ୍ଗର ଓ ମଞ୍ଜି ଲାଲ ରଙ୍ଗର ବଡ଼ ଏବଂ ମୋଟା ଅଟେ । ମୁଗର କିସମଟି ୬୫ ଦିନ ଅବଧି ଅଟେ । ଏହାର ମଞ୍ଜି ଗାଡ଼ ଓ ସବୁଜ ରଙ୍ଗର । ଏହି ବର୍ଷ ହରଡ଼ ୨୦ ହେକ୍ଟର ଓ ମୁଗ ୧୨.୫ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ କରାଯାଇଅଛି । ଏଥିପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ମଞ୍ଜି ବିଶୋଧନ, ମୃତ୍ତିକା ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କାର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ଖତସାର ପ୍ରୟୋଗ, ଆବଶ୍ୟକ ମୃତାବକ ରୋଗ ପୋକ ପରିଚାଳନା ଉପରେ ସମୟ ଅନୁଯାୟୀ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ମଞ୍ଜିର ଶୁଦ୍ଧତା ତନଖି କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ ବିହନ ପ୍ରମାଣନ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିଲା । ଅମଳ ପରେ ମଞ୍ଜିକୁ ଚାଷୀ ମାନେ ପ୍ରାମାଣିକ ବିହନର ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ପାଇଁ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର, ବରଗଡ଼ କୁ ଯୋଗାଇ ଦେବେ । ଏଥିରୁ ସର୍ବମୋଟ ୪୦୦୦ କି.ଗ୍ରା. ହରଡ଼ ଏବଂ ୫୦୦୦ କି.ଗ୍ରା. ମୁଗ ଅମଳ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି ।

ବିଦ୍ୟୁତ ଚାଳିତ ମାଣ୍ଡିଆ ଛଡ଼ା ଯନ୍ତ୍ର ର କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ

ଆମ ଜିଲ୍ଲାରେ ଲଘୁ ଶସ୍ୟ ଫସଲ ମଧ୍ୟରେ ଚାଷୀମାନେ ମୁଖ୍ୟତଃ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରିଥାନ୍ତି । ଅମଳ ପରେ ମାଣ୍ଡିଆର ଚୋପା ଛଡ଼ାଇବା ନିମନ୍ତେ ଚାଷୀ ଭାଇ ମନେ ହାତ ଦ୍ୱାରା ପିଟି ପିଟି ମାଣ୍ଡିଆ ଛଡ଼ାଇଥାନ୍ତି । ମାତ୍ର କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର, ବରଗଡ଼ ର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାଧ୍ୟମରେ ଚାଷୀମାନେ ମାଣ୍ଡିଆ ଛଡ଼ା ଯନ୍ତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ ୧ ଘଂଟାରେ ୭୫.୫ kg. ଚୋପା ଛଡ଼େଇଥିଲେ । ଏହି ଯନ୍ତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ବିଦ୍ୟୁତ ଖର୍ଚ୍ଚ କମ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଉଥିବା ବେଳେ କମ ସମୟରେ ଅଧିକ ଚୋପା ଛଡ଼ାଇ ଥିଲେ ।

ଶକ୍ତି ଚାଳିତ ଘାସମରା ଯନ୍ତ୍ର

ବରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାରେ ଧାନଚାଷ ଏକ ପ୍ରଧାନ ଫସଲ ଏବଂ ଏଥିରେ ଘାସର ସମସ୍ୟା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସମସ୍ୟା । ଏହାକୁ ଦୂର୍ଷ୍ଣ ଆଗରେ ରଖି ଶକ୍ତି ଚାଳିତ ଘାସମରା ଯନ୍ତ୍ରର ସାହାଯ୍ୟରେ ୨ଘଂଟା କୁ ୧ ଏକର ଜମିରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହଜ ରେ ଘାସବାଛି ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଏହା ଦ୍ୱାରା ବହୁତ କମ ଦିନ ଲୋକରେ ଘାସ ବଛା ହୋଇପାରେ । ଏହାକୁ ମହିଳା ମାନେ ମଧ୍ୟ ଖୁବ୍ ସହଜରେ ଚଳାଇପାରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହାକୁ ଚଳାଇବା ନିମନ୍ତେ ମାତ୍ର ଗୋଟେ ଶ୍ରମିକର ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ ।

ବିଗତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ:

ବିଗତ ୨୦୨୨-୨୩ ଖରିଫ ଋତୁରେ ୪୦ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ହରଡ଼ କିସମ PRG-176 ର ସମୂହ କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ୧୨୫ ଜଣ ଚାଷୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ପରୀକ୍ଷାରେ PRG-176 କିସମ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୯.୬୮ କି. ଅମଳ ଦେଇଥିଲା ଯାହାକି ଦେଶୀ ହରଡ଼ ତୁଳନାରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୩.୯୮ ଅଧିକ ଥିଲା । ଏହି କିସମ ୧୪୦ ଦିନରେ ଅମଳ ହୋଇଥିବାରୁ ଚାଷୀ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅଧିକ ଉତ୍ସାହ ଦେଖାଯାଇଥିଲା ।

ବର୍ଷା ଋତୁ ୨୦୨୨ ରେ ଆମ କେନ୍ଦ୍ର ତରଫରୁ ୨୦ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ରାଶି କିସମ ସ୍ଵାରକ, ୬୦ ଜଣ ଚାଷୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଚାଷ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ପରୀକ୍ଷାରେ ସ୍ଵାରକ କିସମ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୫.୧୨ କି. ଅମଳ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ଦେଶୀ କିସମ ୨.୭୬ ଅମଳ ହୋଇଥିଲା ଓ ସ୍ଵାରକ କିସମର ଫଳ ଯୋଗ ଦ୍ଵାରା ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇନଥିଲା ।

ବିଗତ ଋତି ୨୦୨୨-୨୩ ଋତୁରେ ଶୋରିଷ କିସମ ସୁଗ୍ରୀ ୩୦ ଜଣ ଚାଷୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ୧୦ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ପ୍ରଦର୍ଶନୀରେ ଶୋରିଷ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୮.୦୬ କି. ଓ ମାତ୍ର ୮୫ ଦିନରେ ଅମଳ ହୋଇଥିଲା । ସୁସ୍ଥ ଅବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରେ ଅମଳ ହୋଇଥିବାରୁ ଆଗାମୀ ବର୍ଷ ଚାଷୀମାନେ ଅଧିକ ଜମିରେ ଏହାକୁ ଚାଷ କରିବା ପାଇଁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ।

ବିଗତ ବର୍ଷରେ ATMA ବରଗଡ଼ର ଆର୍ଥିକ ସହାୟତାରେ ଆମ କେନ୍ଦ୍ରରେ କୃଷି ଯାତ୍ରାକ ମରାମତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ୧୫ ଜଣ ଚାଷୀଙ୍କୁ ୬ ଦିନିଆ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହି ପ୍ରଶିକ୍ଷଣରେ ଉନ୍ନତ କୃଷି ଯନ୍ତ୍ରପାତି ତଥା ଯନ୍ତ୍ରଚାଳିତ ଔଷଧ ସିଂଚନ ଯନ୍ତ୍ର, ପାଖୁର ଟିଲର ଆଦିର ମରାମତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚାଳିମ ଦିଆଯାଇ ଆତ୍ମନିର୍ଭରଶୀଳ ପାଇଁ ଯୁବକ ମାନଙ୍କୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ (IRRI) ଦ୍ଵାରା କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ତତ୍ତ୍ଵାବଧାନରେ ଟ୍ରାକ୍ଟର ଚାଳିତ ସାର ଓ ବିହନ ବୁଣା ଯନ୍ତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ ଧାନ, ମୁଗ, ବାଦାମ ଓ ଶୋରିଷ ଚାଷର ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ୨୦ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ କରାଯାଇ ଥିଲା । ଏହା ସହିତ ଧାନରେ ଯନ୍ତ୍ରଚାଳିତ ଯାସମରା ଯନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନୀ କରାଯାଇଥିଲା ।

ପ୍ରାକୃତିକ କୃଷି ଉପରେ ମଜା ଓ ବରଗୁଡ଼ି, କଖାରୁ, ଶୋରିଷ ଉପରେ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ କରାଯାଇ କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚରେ କୃଷି ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ଵ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବରଗଡ଼ ଠାରେ କୃଷି ପ୍ରଦର୍ଶନୀ କରାଯାଇ ଏହାର ବିସ୍ତାର ନିମନ୍ତେ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଥିଲା ।

ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଜଳଖଣ୍ଡି ଅଭିଯାନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ୨୦୦ ଜଣ ଚାଷୀଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ୧୦ଟି ଆମ୍ବ ଓ ୧୦ ଟି ଲେମ୍ବୁ ଚାରା ଯୋଗାଯାଇ ଦିଆ ଯାଇଥିଲା ଓ ଜଳ ସଂରକ୍ଷଣ ଉପରେ ୧୦ଟି ସଚେତନତା ଶିବିର କରାଯାଇଥିଲା ।

ରେଡ଼ିଓ ମାଧ୍ୟମରେ ଡୈବଦାଳ ଫସଲର ରୋଗପୋକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିଲା ।

ସୂକ୍ଷ୍ମ ଅଭିଯାନରେ ୧୨ଟି ଗ୍ରାମରେ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ର ସବୁପ୍ରୟୋଗ ଓ ଜିଆ ଖତ ଉତ୍ପାଦନ ଉପରେ ଚାଳିମ ଓ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ କରାଯାଇଥିଲା ।

ପ୍ରକାଶକ ଓ ମୁଖ୍ୟ ସମ୍ପାଦକ : ଶ୍ରୀ କୁସିଂହ ଚରଣ ବାରିକ, ବରିଷ୍ଠ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଓ ମୁଖ୍ୟ ସମ୍ପାଦକ
ସମ୍ପାଦିକା: ଶ୍ରୀମତୀ ସୁଶ୍ରୀତା ସାହୁ, ବୈଜ୍ଞାନିକା (ଗୃହ ବିଜ୍ଞାନ)
ସମ୍ପାଦନା ମଣ୍ଡଳୀ :
 ଶ୍ରୀ ସନତ କୁମାର ମେହେର, ବୈଜ୍ଞାନିକ (ଉଦ୍ୟାନ କୃଷି)
 ଶ୍ରୀମତୀ ସର୍ବମିତ୍ରା ବିଶ୍ଵାଳ, ବିଷୟ ବସ୍ତୁ ବିଶେଷଜ୍ଞ (କୃଷି ଯାତ୍ରିକ)
 ଶ୍ରୀ ଆଲୋକ କୁମାର ସାହୁ, ବିଷୟ ବସ୍ତୁ ବିଶେଷଜ୍ଞ (କୃଷି ସଂପ୍ରଦାରଣ)
 ଶ୍ରୀ ଦୀପକର ବେନା, କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ (ବିହନ ବିଜ୍ଞାନ)
 ଶ୍ରୀମତୀ ପ୍ରାର୍ଥନା ମହାନ୍ତି କ୍ଷେତ୍ର ପରିଚାଳିକା

ଯୋଗାଯୋଗ : କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର, ବରଗଡ଼, ଗମ୍ଭାରୀପାଲି,
 ପୋ : ଲରମା, ଜିଲ୍ଲା : ବରଗଡ଼, ଓଡ଼ିଶା
 ପିନ୍-୭୬୮୧୦୨
 E-Mail : kvkbaragarh.ouat@gmail.com,
 Web site : www.kvkbaragarh.org

Typed & Designed : Sanat Kumar Meher, PA (C), KVK Bargarh.
 Printed at : Vinayak Alpha, Bargarh